

Zuzenbide Piriniarra Bizkaian, nortasuna eta etorkizuna

Zer ikasi dezakegu nazio piriniarren usadiozko antolatzekeo moduetatik, XXI. mendean gizarte egonkorragoak, bateratuagoak eta demokratikoagoak eraikitzeko? Zer gelditzen da gaur egun kultura horretatik Bizkaian?

11.Sep - 12.Sep 2026

Cod. D20-26

Modalité:

En personne

Édition

2026

Type d'activité

Cours d'été

Date

11.Sep - 12.Sep 2026

Location

Bizkaia Aretoa-EHU

Langues

Basque Espagnol

Reconnaissance officielle par l'État

- heures

Comité d'organisation

Fundación
BBVA

Description

Globalizazioak markatutako garai nahasi hauetan, gure erabakitzeko gaitasuna galtzen ari garen sentrazioak burujabetza, nortasuna, demokrazia edo askatasuna bezalako kontzeptu klasikoak birdefinitzeko beharra mahai gainean jartzen ari da.

Egia esanda, XIX. mendera arte nazio piriniarrek eta, bereziki, euskal herriak beren baliabide-iturri nagusiaren jabe ziren, lurraren jabe alegia, "komunalen" edo "herri lurren" bitartez; beren kontuei buruz erabakitzen zuten modu loteslean beren batzarretan -elizateak, Bizkaian-; eta ekarpen pertsonala erabiltzen zuten -auzolana-, diru ekarpenaren orde, komunitateari beren ekarpena egiterakoan. Modu mugatuan bada ere, gizartea antolatzeke modu horiek, "Zuzenbide Piriniarra" deituko ditugunak, Foruetan agertzen ziren, gutxienez Erdi Arotik aurrera euskal erakundeetan indarrean egon ziren legediak, alegia.

Zer geratzen zaigu berezko eta usadiozko antolaketa horretatik Bizkaian? Nolako harremana du beste euskal eskualdeekin? 2026an 500 urte betetzen ditu "Bizkaiko Foru Berria" k... baina, zer zegoen haren aurretik? Nolakoa izan zen, aurrerantzean, bi eredu arteko harremana? Azken finean, zer irakaspen eta ekarpen positibo atera ditzakegu gizartea antolatzeke eredu horietatik gure egungo gizarteentzat?

Gaiarekiko lehen hurbilketa gisa, eta gaia agortu gabe, Bizkaian Zuzenbide Piriniarraz geratzen zaiguna hobeto ezagutzen saiatuko gara.

Objectifs

Bizkaian Zuzenbide Piriniarra, euskal herriaren ohiturazko antolaketa, ezagutarazi, beste leku batzuetan baino indar gutxiago baitu.

Indarrean dauden edo desagertu berriak diren adierazpen batzuk aztertzea.

Adierazpen horiek Euskal Herriko beste eskualde batzuetan dauden horiekin lotzea.

Antolaketa-modu horien eta indarrean dauden edo egon diren lege-esparruen arteko harreman konplexuari buruz hausnartzea, iraganean eta orain ere.

Antolaketa-modu tradizional horietatik, gaurko nahiz etorkizunerako, zer ekarpen positibo atera ditzakegun eztabaidatzea.

Programme

11 09 2026

09:00 - 09:15	Registre
09:15 - 09:30	Présentation par la Direction de l'activité Iñigo González Ruiz de Larramendi Nabarralde Fundazioa - ZuzendariaLangue: español
09:30 - 10:30	"Los seles y la propiedad comunal de los montes en Bizkaia" Arantza Gogeochea Arrien Bilboko Hezkuntza Fakultatea (EHU) - EHuko irakasle titularra. Ikertzailea 1985-2014 aldianLangue: español
10:30 - 11:30	"Las anteiglesias en Bizkaia. La junta de Ruzabal." José Ignacio Salazar Arechalde Santurtziko udala - Santurtziko Udaleko idazkaria (erretiratua)Langue: español
11:30 - 12:00	Pause
12:00 - 13:00	"La explotación del hierro en Bizkaia y la propiedad comunal" Rafael Ignacio Uriarte Ayo Ekonomia eta Enpresa Fakultatea (Sarriko) EHU - Historia eta Erakunde Ekonomikoetan katedradunaLangue: español
13:00 - 13:30	Synthèse
13:30 - 17:00	Pause
17:00 - 19:00	ACTIVIDAD-VISITA GUIADA: Explotación minera tradicional en Encartaciones (Trueba Zentroa)

12 09 2026

09:00 - 09:15	Registre
09:15 - 09:30	Présentation par la Direction de l'activité Xabier Renteria Uriarte Ekonomia eta Enpresa fakultate, EHU - Munduko Ekonomia eta Kudeaketan irakasleaLangue: español
09:30 - 10:30	"Zuzenbide Piriniarra eta Foruak Euskal Herrian " Xabier Irujo Ametzaga Nevada unibertsitatea, Reno - Euskal Ikasketen Zentroko zuzendariaLangue: basque
10:30 - 11:30	"Tensiones, uniones y desuniones de los territorios forales bajo la Corona española (1644-1800)" Alberto Angulo Morales Letren Fakultatea (EHU) - Historia Modernoko irakasleaLangue: español

11:30 - 12:00	Pause
12:00 - 13:00	<p>Table ronde: “1526-2026, Bizkaiko Foru Berriaren bostgarren mendeurrena. Lurralde foruak, bertako antolakuntzaren bermea edo asimilazioa? (euskaraz)”</p> <p>Xabier Renteria Uriarte Ekonomia eta Enpresa fakultate, EHU - Munduko Ekonomia eta Kudeaketan irakasleaLangue: español Aitzol Altuna Enzunza Mapfre - Ekonomialaria. Formazio arduraduna. Historia eta ohituren ikertzaileaLangue: español Jasone Mitxeltorena Ozkaritz Zubietako udala - Kazetaria. Auzolanaren ikertzaileaLangue: español</p>
13:00 - 13:30	<p>“Dinamica participativa“</p> <p>Iñigo González Ruiz de Larramendi Nabarralde Fundazioa - ZuzendariaLangue: español</p>
13:30 - 13:45	<p>Clôture du cours</p> <p>Iñigo González Ruiz de Larramendi Nabarralde Fundazioa - ZuzendariaLangue: español</p>

Directed by

Xabier Renteria Uriarte

EHU

Iñigo González Ruiz de Larramendi

Profesores

Aitzol Altuna Enzunza

Alberto Angulo Morales

Arantza Gogeochea Arrien

Iñigo González Ruiz de Larramendi

Xabier Irujo Ametzaga

University of Nevada, Reno

Xabier Irujo (Caracas, 1967) es el director del Centro de Estudios Vascos de la Universidad de Nevada, donde es catedrático de Estudios sobre Genocidio. Fue el primer investigador invitado en la Cátedra Manuel Irujo de la Universidad de Liverpool, y ha sido profesor visitante de la Cátedra W. Douglass de la Universidad de Massachusetts Amherst y de la Cátedra E. Garmendia en la Universidad Estatal de Boise. Licenciado en Filología, Historia y Filosofía, es doctor en Historia y Filosofía. Ha impartido conferencias en casi cien universidades e instituciones y forma parte de los comités científicos de seis editoriales académicas en Europa y América. Ha escrito más de veinte libros y múltiples artículos. Ha recibido premios y reconocimientos internacionales. Ha estudiado sobre todo la historia y política vasca, a la luz de los estudios sobre genocidio. Lleva quince años investigando el bombardeo de Gernika y ha colaborado con el Centro de Documentación de Gernika. Cabe destacar *Gernika: Genealogy of a Lie* (Sussex, 2019), *The Bombing of Gernika* (Center for Basque Studies Press, 2018), *Gernika. 26 de abril de 1937* (Crítica, 2017); *Historia jurídica de la lengua vasca* (HAEE, 2015).

Jasone Mitxelorena Ozkaritz

Xabier Renteria Uriarte

EHU

José Ignacio Salazar Arechalde

Doctor en Historia por la Universidad Autónoma de Barcelona (1985). Catedrático de Historia e Instituciones Económicas de la UPV-EHU (1995-2019). En la actualidad profesor honorífico del Departamento de Políticas Públicas e Historia Económica de la UPV-EHU. Visiting Research del Fernand Braudel Center de la State University of New York, Binghamton, en el curso 1991/1992, y Visiting Scholar en University of Idaho, Moscow (Forestry) en 1998. La investigación la he desarrollado inicialmente en el ámbito de la economía vasca del Antiguo Régimen, centrándome en el desarrollo de la industria siderúrgica, la minería y la explotación forestal. Con posterioridad, he tratado la temática de la industria forestal resinera española contemporánea y las repoblaciones realizadas en el País Vasco durante los siglos XIX y XX. Más recientemente, he investigado sobre el proceso de modernización de la industria atunera (extractiva y conservera).

Tarifs inscription

FACE Á FACE	JUSQU'AU 11-09-2026
Général	87,00 EUR
Matrícula reducida general	74,00 EUR
Exención de matrícula	61,00 EUR
Tarif jeune	25,00 EUR
Cursos para Tod@s	74,00 EUR
Elkar	74,00 EUR
Profesionales y estudiantes de euskaltegis o centros homologados de autoaprendizaje	74,00 EUR

Lieu

Bizkaia Aretoa-EHU

Avenida Abandoibarra, 3. 48009 Bilbao

Bizkaia